TOELICHTING EIGEN KWALITEITSSNIVEAU GEMEENTE DRIMMELEN 2022

1. Inleiding
Een professionele kwaliteit voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), dat is wat de samenleving van de overheid mag verwachten. Om dit beter te kunnen borgen, zijn op landelijk niveau kwaliteitscriteria ontwikkeld. Deze kwaliteitscriteria bevatten eisen aan de VTH taken in het omgevingsrecht.

De kwaliteitscriteria gaan over de eisen die worden gesteld aan de **medewerkers** en de **robuustheid** van de organisatie, ofwel de eisen ten aanzien van de kritieke massa. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen deskundigheidseisen en continuïteitseisen. Deskundigheidseisen zien toe op de opleiding, ervaring en kennis van medewerkers terwijl de continuïteitseisen juist toezien op het aantal uren dat medewerkers aan een bepaalde taak kunnen besteden en of er meerdere medewerkers binnen de organisatie zijn die deze activiteit uitvoeren. Deze criteria zijn van toepassing op verschillende vakgebieden. In het kader van de kwaliteitscriteria worden deze vakgebieden **deskundigheidsgebieden** genoemd. Er zijn in totaal 27 deskundigheidsgebieden.

2. Toepassing
Met de inwerkingtreding van de Wet Vergunningen, Toezicht en Handhaving (hierna de Wet VTH) in 2016 is juridisch verankerd hoe met de kwaliteitscriteria moet worden omgegaan. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen basistaken en niet-basistaken. Basistaken zijn de taken die verplicht worden uitgevoerd door de omgevingsdiensten. Onder de basistaken vallen de milieutaken die op regionaal niveau uitgevoerd moeten worden, taken die zeer complex zijn en provinciale milieutaken.[1] Niet-basistaken zijn de taken die wij als gemeente zelf uitvoeren.

Voor de basistaken, die in ons geval dus worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB), dat voldaan **moet** worden aan de landelijke kwaliteitscriteria 2.2. Voor de niet-basistaken geldt dat de kwaliteitscriteria op **vrijwillige basis** van toepassing zijn. De landelijke kwaliteitscriteria zijn in dat geval een richtlijn. Hierbij dient wel in acht genomen te worden dat een zorgplicht geldt voor een goede kwaliteit van VTH. Er moet dan ook óf voldaan worden aan de landelijke kwaliteitscriteria 2.2 (‘comply’), óf aangetoond worden dat gemotiveerd en verantwoord wordt afgeweken (‘explain’). In dit laatste geval moet gemotiveerd worden aangegeven op welke andere wijze wordt gezorgd voor voldoende deskundigheid. Dit kan door het vaststellen van een eigen kwaliteitsniveau.

In het kader van interbestuurlijk toezicht (IBT), controleert de Provincie of gemeenten voldoen aan de kwaliteitscriteria of gemotiveerd en verantwoord hiervan wordt afwijken. Gemeenten moeten dus continue inzicht kunnen geven hoe de kwaliteit van de organisatie ervoor staat.

2. Kwaliteitsmeting
Om te bekijken in hoeverre wij voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria 2.2, is in samenwerking met adviesbureau MasterMeester een kwaliteitsmeting uitgevoerd.[2] Het is een wettelijke verplichting om jaarlijks te evalueren aan de hand van de kwaliteitscriteria VTH.

[1] Zie voor een uitgebreide omschrijving van alle basistaken artikel 7.1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor)
[2] De resultaten van deze kwaliteitsmeting en de werkwijze zijn terug te vinden in het Adviesrapport van MasterMeester Advies VTH Kwaliteitsmeting 2021 d.d. 23 maart 2021

3. Brabantbrede Explain
Omdat een groot aantal gemeenten in de provincie Noord-Brabant niet voldoet aan alle deskundigheidsgebieden van de landelijke kwaliteitscriteria 2.2, hebben de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal overleg (IPO) voor een aantal gebieden zogeheten 'explainmodules' opgesteld. Het gaat dan om gebieden die bij veel gemeenten een knelpunt vormen en een hoog risico kennen.

Indien niet wordt voldaan aan de landelijke kwaliteitscriteria 2.2, wordt bekeken of er in plaats daarvan een Brabantbrede 'explainmodule' beschikbaar is. In dat geval wordt de Brabantbrede explainmodule gebruikt. Deze explainmodules zijn opgesteld vanuit de Brabantbrede aanpak, met de achterliggende gedachte dat niet elke gemeente met dezelfde problematiek te maken heeft en dat het landelijke 'normaal' niet op elke gemeente van toepassing is.

4. Maatwerk explain
Wordt niet voldaan aan de landelijke kwaliteitscriteria 2.2, maar is ook geen Brabantbrede explainmodule beschikbaar, dan zal een maatwerk explain opgesteld moeten worden. Dit is het vaststellen van een eigen kwaliteitsniveau door de gemeente.

Een maatwerk explain moet voldoen aan het bodemniveau Brabant. Het bodemniveau houdt in ieder geval in dat de **basistaken** uitgevoerd worden conform de landelijke kwaliteitscriteria 2.2. Met betrekking tot de **niet-basistaken** kent het bodemniveau de volgende eisen (ook wel spelregels genoemd)[3]:

- Het minimaal aantal werknemers met de omschreven deskundigheid waarover men moet kunnen beschikken om de noodzakelijke deskundigheid te kunnen borgen is altijd 2. De gedachte achter deze spelregel is dat minder dan 2 personen de organisatie te kwetsbaar maakt. Het wordt aan de organisatie overgelaten hoe het minimale aantal medewerkers met de omschreven deskundigheid wordt geborgd.
- De minimale basisfrequentie is tenminste 1/3 van een Fte. Tot het moment dat deze activiteit 100% zelfstandig kan worden uitgevoerd, vindt begeleiding plaats door medewerkers die wel voldoen.
- De minimale opleiding (het minimale denkniveau, uitgedrukt in termen van relevante MBO, HBO opleiding) is gerelateerd aan het onderscheid eenvoudig en complex. Voor het behandelen van eenvoudige situaties geldt een MBO werk- en denkniveau en voor het behandelen van complexe situaties geldt een HBO werk- en denkniveau. Dit geldt voor de deskundigheidsgebieden waarbij dit onderscheid in de Kwaliteitscriteria 2.1 wordt gemaakt.
- De organisatie heeft een actualisatieplicht ten opzichte van de medewerker om het kennisniveau op peil te houden indien nieuwe regelgeving dat vereist.
- Het minimale aantal jaren relevante werkervaring dat men nodig heeft om de activiteit 100% zelfstandig uit te kunnen voeren is 3 jaar.

5. Resultaten Kwaliteitsmeting
Tijdens de meting is bekeken aan welke deskundigheidsgebieden van de landelijke kwaliteitscriteria 2.2 wij als gemeente voldoen. Bij 24 deskundigheidsgebieden voldoen we aan het landelijke niveau. Voor de overige drie deskundigheidsgebieden geldt dat niet wordt voldaan aan het landelijke niveau. We voldoen in deze gevallen wel aan de benodigde deskundigheid, maar niet aan de frequentie eis.[4] Een welbekend probleem waar kleinere gemeenten tegenaan lopen.

[3] Handreiking bij Brabantbrede verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht, p. 6.
[4] De frequentie eis heeft betrekking op het aantal uren dat aan de activiteit kan worden besteed

Voor de deskundigheidsgebieden ‘Bouwfysica’, ‘Sloop en Asbest’ en ‘Cultuurhistorie’ wordt niet voldaan aan het landelijke niveau. Voor twee van deze drie deskundigheidsgebieden, is een Brabants niveau beschikbaar, de eerder genoemde Brabantbrede ‘explainmodules’. Voor deskundigheidsgebied ‘Bouwfysica’ geldt dat de activiteiten geen onderverdeling meer kennen, maar geheel worden samengevoegd. Voor deskundigheidsgebied ‘Sloop en Asbest’ geldt dat er aan de frequentie-eis is voldaan indien de organisatie volledig voldoet aan alle criteria van deskundigheidsgebied Vergunningverlening Bouwen en RO.

Voor het deskundigheidsgebied ‘Cultuurhistorie’, voldoen we niet aan het landelijke niveau (kwaliteitscriteria 2.2). Er is *geen* Brabantbrede ‘explainmodule’ beschikbaar. Dit betekent dat we een eigen kwaliteitsniveau moeten vaststellen. Het voorgaande is hieronder schematisch weergegeven.

IN HET KORT	De uitkomst van de kwaliteitsmeting is dat de Gemeente Drimmelen **niet voldoet** aan de volgende drie landelijke deskundigheidsgebieden (kwaliteitscriteria 2.2): ‘Bouwfysica’, ‘Sloop en Asbest’ en ‘Cultuurhistorie’.
	Dit betekent dat we **wel voldoen** aan de overige 24 deskundigheidsgebieden van het landelijke niveau.
	Voor de deskundigheidsgebieden ‘Bouwfysica’ en ‘Sloop en Asbest’, kunnen we gebruikmaken van een explainmodule van de Brabantbrede explain.
	Voor het deskundigheidsgebied ‘Cultuurhistorie’ is geen explainmodule uit de Brabantbrede explain beschikbaar.

ACTIE	Voor het deskundigheidsgebied ‘Cultuurhistorie’ een eigen kwaliteitsniveau vaststellen

6. Deskundigheidsgebied 'Cultuurhistorie'

Zoals aangegeven, moet voor dit deskundigheidsgebied een eigen kwaliteitsniveau worden vastgesteld, met inachtneming van de spelregels bodemniveau. Onderstaand zie je eerst het deskundigheidsgebied 'Cultuurhistorie' op basis van de landelijke Kwaliteitscriteria 2.2 afgebeeld, daaronder is ons eigen kwaliteitsniveau voor dit deskundigheidsgebied afgebeeld. Hierin is alleen de frequentie eis aangepast, omdat we hieraan niet voldoen.

Activiteit

1. Adviseren t.a.v. cultuurhistorische aspecten in het kader van omgevingsvergunningen, toezicht en handhaving op het gebied van monumenten, cultuurhistorie in bestemmingsplannen, beschermde stads- en dorpsgezichten en archeologie.
2. Beoordelen van de aanvraag aan cultuurhistorische, monumentale en archeologische waarde
3. Toetsen aan de cultuurhistorische waarde uit het bestemmingsplan, de erfgoedverordening, de erfgoedwet en de wet ruimtelijke ordening.
4. Opstellen van voorschriften voor omgevingsvergunning.
5. Inhoudelijk adviseren bij bezwaar en beroep.

Eisen aan medewerkers die deze vijf activiteiten uitvoeren

Opleiding	Werkervaring	Aanvullende kennis	Frequentie
Basisopleiding: • HBO erfgoedopleiding/monumenten of HBO Bouwkunde	1 jaar	Basiskennis: • Erfgoedwet • Woningwet/restauratie uitvoeringsrichtlijnen.	Besteden van 2/3 fte aan deze vijf activiteiten óf 1/3 fte besteden aan deze vijf activiteiten indien ook een of meerdere van de overige activiteiten van de deskundigheid Cultuurhistorie worden uitgevoerd
Aanvullende opleiding(en): • Basiscursus Awb • Basiscursus Omgevingsrecht • Basiscursus Wro		Diepgaande kennis: • Historie van het gebied • Archeologie • Monumenten • Restauratietechniek • Stedenbouwkundige geschiedenis • Architectuurgeschiedenis	

Eisen aan organisaties die deze vijf activiteiten uitvoeren

minimaal 2 medewerkers die voldoen aan bovengenoemde criteria

Activiteit

1. Adviseren t.a.v. cultuurhistorische aspecten in het kader van omgevingsvergunningen, toezicht en handhaving op het gebied van monumenten, cultuurhistorie in bestemmingsplannen, beschermde stads- en dorpsgezichten en archeologie.
2. Beoordelen van de aanvraag aan cultuurhistorische, monumentale en archeologische waarde.
3. Toetsen aan de cultuurhistorische waarde uit het bestemmingsplan, de erfgoedverordening, de erfgoedwet en de wet ruimtelijke ordening.
4. Opstellen van voorschriften voor omgevingsvergunning.
5. Inhoudelijk adviseren bij bezwaar en beroep.

Eisen aan medewerkers die deze vijf activiteiten uitvoeren

Opleiding	Werkervaring	Aanvullende kennis	Frequentie
Alleen **eenvoudige situaties**			
Basisopleiding • HBO erfgoedopleiding/monumenten of HBO Bouwkunde	1 jaar	Basiskennis: • Erfgoedwet • Woningwet/restauratie uitvoeringsrichtlijnen	Besteden 1/3 fte aan de activiteiten En/of **Indien de toetsende activiteiten uitgevoerd worden door minimaal 2 medewerkers die ook voldoen aan de criteria van deskundigheidsgebied 2 "Vergunningverlening Bouwen en RO" dan komt de frequentie-eis voor deze activiteiten te vervallen.**
Aanvullende opleiding(en): • Basiscursus Awb • Basiscursus Omgevingsrecht • Basiscursus Wro		Diepgaande kennis: • Historie van het gebied • Archeologie • Monumenten • Restauratietechniek • Stedenbouwkundige geschiedenis • Architectuurgeschiedenis	

Eisen aan organisaties die deze vijf activiteiten uitvoeren

Minimaal 2 medewerkers die voldoen aan bovengenoemde criteria

7. Hoe zorgen we voor voldoende kwaliteit met ons eigen kwaliteitsniveau?
Op drie van de 27 deskundigheidsgebieden, voldoen we niet aan het landelijke niveau. Op welke wijze dragen wij voor die gebieden zorg voor voldoende kwaliteit? Voor de gebieden Bouwfysica' en 'Sloop en Asbest', voldoen wij aan het Brabantbrede niveau. Hiermee dragen wij zorg voor voldoende kwaliteit.

Voor het deskundigheidsgebied 'Cultuurhistorie', voldoen we wel aan alle landelijke eisen op het gebied van deskundigheid (opleiding en ervaring), maar niet aan de frequentie eis. Omdat deze activiteit minder vaak voorkomt, levert dit geen complicaties op. Omdat ons eigen kwaliteitsniveau is opgesteld conform de Brabantbrede spelregels, voldoen we op het gebied van de frequentie eis aan het bodemniveau.

8. Leveranciersbeoordeling
De gemeente blijft als bevoegd gezag altijd verantwoordelijk voor het voldoen aan kwaliteitseisen, dit geldt ook wanneer de uitvoering van deskundigheidsgebieden wordt uitbesteed aan een andere organisatie. De organisatie die de betreffende deskundigheid levert aan het bevoegd gezag, moet verklaren dit conform de landelijke kwaliteitseisen te doen of (indien het gaat om niet-basistaken) aangeven op welke andere wijze zij zorgen voor voldoende deskundigheid bij de uitvoering. Dit wordt de leveranciersbeoordeling genoemd.

De gemeente Drimmelen heeft een aantal taken bij de volgende externe organisaties/marktpartijen ondergebracht:
1. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)
2. Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB)
3. Externe marktpartij

Voorafgaand aan de uitbesteding van deskundigheidsgebieden Constructieve Veiligheid en Exploitatie Planeconomie aan de externe marktpartij, is beoordeeld en bevestigd dat deze partij voldoet aan de Kwaliteitscriteria 2.2. De OMWB heeft onlangs een kwaliteitsmeting uit laten voeren. Op basis van deze meting, voldoen zij ook aan de Kwaliteitscriteria 2.2. Van de VRMWB hebben wij onlangs de leveranciersbeoordeling ontvangen. We beschikken dus over de benodigde leveranciersbeoordelingen.

9. Nieuwe verordening uitvoering en handhaving
Op 19 april 2018 hebben wij de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Drimmelen vastgesteld (Verordening kwaliteit VTH omgevingsrecht). De Omgevingswet (Ow) treedt naar verwachting op 1 januari 2023 in werking. Hiermee vervalt de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) als grondslag voor onze Verordening kwaliteit VTH omgevingsrecht. De huidige verordening dient dan ook geactualiseerd te worden.

De VNG en het IPO hebben in november 2021 een modelverordening opgesteld getiteld 'Modelverordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht)'. De grondslag van de nieuwe verordening zijn de artikelen 18.20 en 18.23 van de Ow. Omdat wij zoals hiervoor aangegeven niet voldoen aan alle landelijke kwaliteitscriteria en wij in navolging hiervan een eigen kwaliteitsniveau vaststellen, is de modelverordening op een aantal punten aangepast. Ons eigen kwaliteitsniveau is toegevoegd in de bijlage van de verordening uitvoering en handhaving.